

Online bijlage bij ‘Complexe publiek-private risicokapitaalmarkt vraagt om bezinning’

Chris Eveleens en Jan Jacob Vogelaar

I. Dankwoord

Wij zijn een woord van dank verschuldigd aan Annelieke van der Giessen, Felix Zwart en Rinke Zonneveld voor hun constructieve feedback op eerdere versies van dit artikel.

II. Overzicht financieringsstromen

Oorsprong	Bestemming	Omvang (mln. euro)	Toelichting berekening / schatting
Startpunt bronnen			
Rijksoverheid	Invest-NL	€50	In december 2019 werd de eerste kapitaalstorting gedaan aan Invest-NL vanuit de Rijksbegroting. Uiteindelijk zal het totale kapitaal €1,7 miljard zijn.
	ROM's	NB	Het ministerie van EZK is aandeelhouder van de ROM's. De precieze afspraken en fondsstortingen verschillen per ROM, dus het is lastig te zeggen wat de precieze omvang van deze stroom is.
	DVI	$(€130 / 7) * 5 + €100 = €192,9$	Het Rijk financierde voor €130 miljoen het DVI I fonds (opgericht 2013) en voor €100 miljoen het DVI II fonds (2016).
	Seed Capital-regeling	€164,3	Totaal beschikbaar gesteld publiek kapitaal, 2015-2019.
	Groeifaciliteit	€40 (= 5 * €8)	Het Rijk geeft jaarlijks tussen de €6,1 en €8,9 miljoen uit aan de Groeifaciliteit.
	Seed Business Angels-regeling	€5,9	Totaal beschikbaar gesteld publiek kapitaal, 2017-2019.
Decentrale overheden	ROM's	NB	Decentrale overheden zijn aandeelhouder van de ROM's. De precieze governance verschilt, dus het is lastig te zeggen wat de precieze omvang van deze stroom is.
Europese instelling	DVI	$(€67,5 / 7) * 5 + €100 = €148,2$	EIF draagt voor €67,5 miljoen bij aan het DVI I fonds (2013) en voor €100 miljoen aan het DVI II fonds (2016).
	DGCIP	€50	Het Dutch Growth Co-Investment Programma (2017) wordt gemanaged en voor €50 miljoen gefinancierd door het EIF.
	ROM's	NB	Een deel van de ROM's benut Europese gelden voor het financieren van fondsen. Het is niet te achterhalen wat de totale omvang is van deze stroom.
	Publiek-private fondsen	NB	Het komt voor dat het EIF direct bijdraagt aan een fonds. De precieze omvang van deze stroom is onbekend.
Private middelen	Private investeerders	€4323,2 – €442,5 = €3880,7	Dit is het totaal aan venture- en groei investeringen 2015-2019 vanuit fondsen in privaat beheer minus de som van de publieke middelen via DVI, de Seed Capital-regeling en de Seed Business Angels-regeling en DGCIP.
Startpunt: beleidsinstrumenten			
Groeifaciliteit	Private investeerders	€105,6	Het gerealiseerde garantstellingsbedrag, 2015-2019. N.B. in dit geval gaat het dus niet om een geldstroom, maar om een gegarandeerd bedrag.
Seed Capital-regeling	Publiek-private fondsen	€164,3	Totaal beschikbaar gesteld publiek kapitaal, 2015-2019.

Seed Business Angels-regeling	Publiek-private fondsen	€5,9	Totaal beschikbaar gesteld publiek kapitaal, 2017-2019.
DVI	Publiek-private fondsen	$(5/7 * €202,5 + €200) * 50\% = €172,3$	In de periode 2013-2019 is er 402,5 miljoen geïnvesteerd vanuit DVI I en DVI II in privaats-gemanagede fondsen. Van het totaalbedrag is €45 miljoen geïnvesteerd in het publieke European Angels Fund van het EIF (publiek beheer), dat het weer investeert in privaats-gemanagede fondsen. Ongeveer 50% van de DVI middelen wordt buiten Nederland geïnvesteerd.
DGCIP	Publiek-private fondsen	€100	Dit programma investeert sinds 2017 met private partijen mee in ventures. Dit geld wordt <i>gematcht</i> op dealniveau.
Startpunt: investeerders			
ROM's	Publieke fondsen	€440,4	Dit is het totaal aan venture- en groei investeringen door regionale ontwikkelingsfondsen in 2015-2019.
	DVI	$(5 / 7) * 5 = €3,6$	De BOM droeg €5 miljoen bij aan het DVI I fonds.
Invest-NL	Publieke fondsen	€0	Invest-NL had in 2019 nog geen investeringen gedaan.
	DGCIP	€50	Het Nederlands Investerings Agentschap (inmiddels opgegaan in Invest-NL) investeerde €50 miljoen.
Private investeerders	Publiek-private fondsen	$€164,3 + €5,9 + €100 + (9 * 172,3) = €1820,9$	Gebaseerd op de aanname dat op de Seed Capital-regeling, Seed Business Angels-regeling en DGCIP een even zo groot bedrag privaat geld wordt ingelegd. Voor DVI is de schatting dat de fondsen gemiddeld 10% publiek geld bevat; oftewel, de bijdrage van private fondsen is negen keer de publieke uitgaven.
	Private fondsen	$€4323,2 - €2263,4 = €2059,8$	Dit is het totaal aan venture- en groei investeringen door reguliere participatiemaatschappijen en corporate venturing in 2015-2019 minus de som van de publieke middelen via DVI, de Seed Capital-regeling en de Seed Business Angels-regeling en DGCIP, en de private matchingsgelden.
Startpunt: fondsen			
Publieke fondsen	Ventures	€440,4	Dit is het totaal aan venture- en groei investeringen door regionale ontwikkelingsfondsen in 2015-2019.
	Publiek-private fondsen	NB	Een deel van de ROM's en Invest-NL doen fondsinvesterings naast reguliere investeringen. Invest-NL had in 2019 nog geen fondsinvesterings gedaan. Voor de ROM's is niet bekend om welk bedrag dit gaat.
Publiek-private fondsen	Ventures	$€442,5 + €1820,9 = 2263,4$	De som van de publieke middelen via DVI, de Seed Capital-regeling en de Seed Business Angels-regeling en DGCIP, en de private matchingsgelden.
Private fondsen	Ventures	$€4323,2 - €2263,4 = €2059,8$	Dit is het totaal aan venture- en groei investeringen door reguliere participatiemaatschappijen en corporate venturing in 2015-2019 minus het deel dat via publiek-private fondsen loopt.

Geraadpleegde bronnen: Bedrijvenbeleidinbeeld.nl, begroting ministerie van Economische Zaken en Klimaat, ; European Investment Fund, Evaluatie Dutch Venture Initiative, Invest-NL, Nederlandse Vereniging voor Participatiemaatschappijen, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

III. Aanvullende casuïstiek

Casus 2. ViCentra

ViCentra is in 2013 opgericht en maakt gebruiksvriendelijke insulinepompen voor diabetespatiënten. Het bedrijf haalde in 2013 een onbekend bedrag op bij private investeerders INKEF Capital en Health Innovations Fund I. Health Innovations Fund I is een fonds van Achmea, ABN Amro en Mediq. Het fonds heeft een fondsomvang van 8 miljoen euro en maakt gebruik van de Seed Capital-regeling met een lening van 4 miljoen euro. INKEF Capital is een venture capital investeerder in Amsterdam, privaat gefinancierd met 500 miljoen euro van het pensioenfonds ABP. In 2013 ontving ViCentra ook ondersteuning vanuit de Innovatiekredietregeling.

In 2016 haalde ViCentra 10 miljoen euro op bij onder meer private investeerder Life Science Partners (LSP) uit Amsterdam. Mogelijk werd dit gefinancierd vanuit LSP Fund 5, een fonds van ongeveer €280 miljoen, waarvan 5 tot €10 miljoen euro vanuit het publieke fund-of-funds DVI I. In deze investeringsronde deden INKEF Capital en Health Innovations ook weer mee. In 2018 ontvangt ViCentra 0,42 miljoen euro vanuit de subsidieregeling Eurostars. In 2020 haalt ViCentra via een nieuwe investeringsronde weer 10 miljoen euro op. Inmiddels hebben zich naast de eerdere drie investeerders twee nieuwe investeerders bijgevoegd: het private bedrijf Kreos Capital, gevestigd in Londen, en het publieke Invest-NL.

Geraadpleegde bronnen: Crunchbase, Totaaloverzicht Seedfondsen, Bedrijvenbeleidinbeeld van RVO, Invest-NL.

Casus 3. ChainCraft

ChainCraft richt zich op circulair produceren van vetzuren. Het is opgericht in 2010 als spin-off van de Universiteit Wageningen en heeft meegedaan aan het ClimaterKIC accelerator programma van het European Institute of Technology. In mei 2013 haalde ChainCraft een onbekend bedrag op in een Series A van SHIFT Investments, een private investeerder uit Amstelveen. Hoewel de investering uit het privaat-gefinancierde fonds SHIFT I komt, heeft deze investeerder met eerdere fondsen (het SHIFT Seed Fund en SHIFT III) gebruik van de Seed Capital-regeling gemaakt.

Verder haalde ChainCraft investeringen op van de private investeerders Horizon 3 en het Dutch Greentech Fund. In 2017 werd een proeffabriek gebouwd in de haven van Amsterdam. Het Amsterdam Klimaat- en Energiefonds verstrekke een lening van 3,1 miljoen euro voor de bouw van de fabriek. Ook kwam er 2,4 miljoen euro van het Rijk via RVO in de vorm van een investeringssubsidie. Het EFRO-programma 'Kansen voor West II', gefinancierd door de Europese Unie, staat tot 1,4 miljoen euro garant voor aanloopverliezen of vervanging van onderdelen. Investeerders StartGreen Capital uit Amsterdam, PDENH (Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland) uit Amsterdam en het Havenbedrijf lijken ook betrokken in deze financieringsronde. PDENH is een investeringsfonds dat is opgericht en gefinancierd door de provincie Noord-Holland en wordt beheerd door KplusV en StartGreen Capital. Start Green Fund maakt gebruik van de Seed Capital-regeling. Start Green is een samenwerkingsverband van High Tide Worldwide, DOEN Participaties en ABN Amro.

Geraadpleegde bronnen: Crunchbase, Shiftinvest.com, Totaaloverzicht Seedfondsen van RVO, WUR, ClimateKIC, Duurzaambedrijfsleven, AKEF en Financiële Dagblad.